

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 22.5.2008
Sayı: 3071

3732

Osman COŞKUNOĞLU

Uşak Milletvekili

*Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Üyesi
Türkiye – AB Karma Parlamento Komisyonu Üyesi*

21.05.2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını dilerim.

Saygılarımla.

Osman COŞKUNOĞLU

Uşak Milletvekili

Türk Telekom'un (TT) devlet elinde kalan %45 hissenin üçte biri; yani, TT'nin %15'i 25 Nisan 2008'de SPK onayı aldıktan sonra piyasaya çıkarılmış, daha sonra da talep toplama süreci başlatılmıştır. Süreç, 15 Mayıs 2008 günü TT hisselerinin İMKB'de işlem görmeye başlaması ile sona ermiştir. Bu süreç ile ilgili, kamu yararının yakından ilgilendiren şu gerçekler öne çıkmaktadır:

- Piyasaya çıkan hisselerin yaklaşık %40'ı yurtiçinde halka, %60'ı ise yurtdışında yatırım fonlarına – yani kurumsal yatırımcılara sunulmuştur.
- Piyasada 4.60 YTL hisse fiyatına yapılan arza göre, TT'nin değerinin 12.9 milyar dolar olduğu varsayıldı. Bu değer çok düşük olduğunun en az iki göstergesi vardır:
 - Zaman üzerinde bir karşılaştırma: 2005 yılında TT'nin %55'inin 6.6 milyar dolara satıldığına göre o zaman TT'nin değeri 11.9 milyar dolardı. Bu rakamlara göre, 2005 yılında TT hisselerinin fiyat-kazanç oranı 9'du. Şimdi belirlenen halka arz fiyatı ile, şimdi fiyat – kazanç oranı 6.6'ya düşmüştür. Her ne kadar, 2005 blok satışı stratejik bir işlem olduğu için şimdiki halka arzın daha düşük fiyata sunulması beklense de, fiyat-kazanç oranına bakarak hisse fiyatının %50 daha ucuza sunulduğu görülüyor. Üstelik, 2005 – 2007 arasında TT'nin geliri %42 artmıştır, Avea'da sahibi olduğu hisse miktarı %81'e tırmanmıştır ve sabit hat ses iletişiminin %98'ini kontrol eden fiili bir tek el konumunu korumuştur.
 - Mekan üzerinde bir karşılaştırma: Yükselen Pazarlar denilen ülkelerin Telekom firmalarının ortalama fiyat-kazanç oranı 12'nin üstündedir. Gelişmiş Pazarlar denilen ülkelerin fiyat-kazanç oranı ise 13'e yakındır. Çok daha rekabetçi bir piyasada bulunan Türkcell'in fiyat-kazanç oranı 11'dir.

Her ne kadar, İMKB’de ilk günlerde TT hisse fiyatları birden tırmanışa geçmediyse de, bunun da teknik nedenleri bilinmektedir. Ayrıca, fiyatların bir yıl içerisinde gerçek değerini bulacağı da bilinmektedir.

Yukarıdaki gerçekler ışığında, TT hisselerinin bu kadar ucuz bir fiyatla piyasaya sunulmasını açıklayabilecek üç iddia ortaya çıkmaktadır:

Birincisi, TT hisselerinin “batan geminin malları” gibi piyasaya sunulduğudur. Finans dünyasının en büyük ve en güvenilir haber ve hizmet firması olan Bloomberg, 14 Mayıs 2008 tarihinde, cari açığı kapatmak için çaresiz duruma düşmüş Türkiye’nin TT’yi çok ucuza satmakta olduğunu ve bunun yatırımcılar için önemli bir fırsat olduğunu yazmıştır.

(Bkz: <http://www.bloomberg.com:80/apps/news?pid=20601213&refer=home&sid=astv00kFAQSQ>)

İkincisi, TT hisselerini ucuza sunarak, alıcılardan komisyon şeklinde nemalananların olduğudur.

Üçüncüsü ise, yukarıdaki iki iddianın ikisinin de doğru olabileceğidir; yani, bir yandan dış kaynak edinme telaşıyla TT hisselerini ucuza satarken, bir yandan da TT hisselerini ucuza alanlardan nemalanmak.

Tüm bu gerçekler ve iddialar ışığında, aşağıdaki sorularımın yanıtlanmasını istiyorum;

1. Hem ulusal güvenlik hem de ulusal teknolojimiz açısından değerlendirecek olursanız, sizce Türk Telekom sıradan bir emlaktan farklı bir gayri menkul müdür? Öyleyse, o zaman gerek 2005’de yapılan blok satışta gerekse geçtiğimiz günlerde yapılan halka arzda sıradan emlak satmaktan daha farklı olarak ne yapılmıştır?
2. Türk Telekom’un hisselerinin çok ucuza piyasaya sunulduğu gerçeğini, inkar etmek mümkün mü? Tüm teknik göstergelere göre, hisselerin en az %50 ucuza sunulmasının açıklaması yukarıdaki üç iddiadan farklı olarak ne olabilir?
3. Mayıs 2008’de gerçekleştirilen halka arz ile ilgili olarak danışman firmalarca ve/veya aracı kurumlarca belirlenen Şirket (Türk Telekom) değeri nedir? Belirlenen halka arz fiyatı ile aracı kurumlarca tesbit edilen değer arasında fark var mıdır? Var ise bu fark ne kadardır? Bu farka rağmen, hangi gerekçe ile ilan edilen halka arz fiyatı kabul edilmiştir?
4. Yurt dışında yerleşik yabancılara yapılan satış önceden belirlenen alıcılara mı yapılmıştır? Belirli alıcılara satış yapılmış ise alıcılar nasıl ve hangi yöntemle belirlenmiştir? Kesinleşen verilere göre Türk Telekom hisselerinin satışının yapıldığı yabancı alıcılar (şahıs/şirket) kimlerdir? Bu bilgi kamu oyu ile neden paylaşılmıyor?
5. Halka arz sonrası, Türk Telekom yönetiminde bir değişiklik olacak mıdır?
6. Zaman içerisinde, Türk Telekom’un kimin veya kimlerin kontrolünde olacağı ülkemiz açısından önemli midir? Önemliyse,
 - Oger Telekom’un %35 hissesinin geçtiğimiz aylarda Saudi Telecom’a satışı,
 - geçtiğimiz günlerde yabancı kurumsal yatırımcılara yapılan hisse satışları, ve
 - ileride olabilecek hisse el değiştirmeleri
 sonucunda Türk Telekom’u kimin veya kimlerin kontrol ettiği nasıl belirlenecek? Bu bilgi kamu oyu ile paylaşılacak mı? Nasıl?